

Міністерство освіти і науки, молоді і спорту України
Державний вищий навчальний заклад
«НАЦІОНАЛЬНИЙ ГІРНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»



Фінансово-економічний факультет
Кафедра економічного аналізу та фінансів

ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

ВИХІДНІ ДАННІ ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ до виконання курсової роботи

для студентів

*освітньо-професійної програми підготовки магістрів
галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво»
напряму підготовки 8.03050801 - фінанси і кредит
(за спеціалізованими магістерськими програмами)*

*освітньо-професійної програми підготовки спеціалістів
галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво»
напряму підготовки 7.03050801 - фінанси і кредит
(за спеціалізованими програмами)*

Дніпропетровськ
ДВНЗ «НГУ»
2011

Фінансовий менеджмент: вихідні данні та методичні рекомендації до виконання курсової роботи для студентів освітньо-професійної програми підготовки магістрів галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво» напряму підготовки 8.03050801 - фінанси і кредит (за спеціалізованими магістерськими програмами), освітньо-професійної програми підготовки спеціалістів галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво» напряму підготовки 7.03050801 - фінанси і кредит (за спеціалізованими програмами) – Автор: О.В. Єрмошкіна. – Д.: ДВНЗ «Національний гірничий університет», 2011. – 19 с.

Автор:

О.В. Єрмошкіна, д.е.н., проф.

Затверджено до видання редакційною радою ДВНЗ «НГУ» (протокол № від 2011) за поданням методичної комісії галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво» (протокол № від . 2011).

Методичні матеріали призначено для самостійної роботи студентів галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво» під час підготовки курсової роботи з нормативної дисципліни «Фінансовий менеджмент».

Подано основні вимоги щодо змісту та оформлення курсової роботи. Наведено критерії оцінювання виконання та захисту курсової роботи.

Рекомендації орієнтовано на активізацію виконавчого етапу навчальної діяльності студентів.

Відповідальний за випуск завідувач кафедри економічного аналізу і фінансів д. е.н., проф. О.С. Галушко

ЗМІСТ

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	4
2 МЕТА ТА ЗАДАЧІ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	4
3 ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	5
4 СКЛАД КУРСОВОЇ РОБОТИ І СТРУКТУРА ПОЯСНЮВАЛЬНОЇ ЗАПИСКИ	6
5 ВИМОГИ ДО СКЛАДОВИХ ПОЯСНЮВАЛЬНОЇ ЗАПИСКИ.....	6
6 ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЗАХИСТУ.....	8
7 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	9
8 ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.	10
9 ОЦІНЮВАННЯ ТА ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ	12
ДОДАТОК А	15
ДОДАТОК Б	17

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Відповідно до навчального плану підготовки магістрів та спеціалістів зі спеціальності 03050801 “Фінанси” студентами очної та заочної форми навчання з дисципліни „Фінансовий менеджмент” виконується курсова робота на ***тему „Визначення напрямків розвитку підприємства на основі аналізу позиції підприємства у матриці фінансової стратегії”***.

Курсова робота виконується на основі даних, отриманих студентами при проходженні виробничої практики. Робота може виконуватись на основі даних про діяльність підприємств або банківських установ.

Вхідними даними для виконання курсової роботи мають бути:

- 1) звітність підприємства щонайменше за 5 років бажано по кварталах:
 - форма № 1 „Баланс”,
 - форма № 2 „Звіт про фінансові результати”,
 - форма № 3 „Звіт про рух грошових коштів”);
- 2) нормативні документи та літературні джерела, які регулюють діяльність підприємства.

У випадку, якщо робота виконується на прикладі комерційного банку, то основою виконання є загальнодоступна банківська звітність:

- форма № 1 „Баланс комерційного банку”;
- форма № 2 „Звіт про прибутки та збитку”;
- форма № 3 „Звіт про рух грошових коштів”
- звіт про обороти по окремих класах рахунків (при можливості).

Курсова робота повинна мати елементи науково-дослідної роботи, яку студент виконує самостійно, консультуючись з керівником роботи.

Виконана курсова робота з даної дисципліни є підґрунтям до виконання окремих розділів кваліфікаційної роботи магістра або спеціаліста, яка є завершальним етапом навчального процесу.

2 МЕТА ТА ЗАДАЧІ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Метою курсової роботи є закріплення, поглиблення та узагальнення знань, одержаних студентами за час вивчення дисципліни, їх застосування для визначення й практичного обґрунтування перспектив діяльності підприємства на основі ретельного аналізу таких показників як бруто та нетто результат експлуатації інвестицій, результат господарської та результат фінансової діяльності підприємства, а також аналізу можливих маршрутів руху підприємства (банку) по матриці фінансової стратегії.

В курсовій роботі повинні бути вирішені наступні **задачі**:

- 1) вміти на базі реальних даних застосовувати теоретичні та практичні знання, отримані під час вивчення дисципліни;
- 2) бути здатним пояснити методичні підходи до віднесення окремих статей бухгалтерської звітності до тієї чи іншої складової показників, що розраховуються;

- 3) вміти виявити причини погіршення або поліпшення окремих показників діяльності підприємства та оцінити їх вплив на перспективи розвитку підприємства;
- 4) вміти визначити найбільш перспективні напрямки розвитку для забезпечення стійкої позиції підприємства у прибуткових квадратах матриці фінансової стратегії та обґрунтувати їх ефективність.

3 ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота з дисципліни „Фінансовий менеджмент” виконується студентами самостійно з дотриманням вимог до змісту та оформлення науково-дослідних робіт.

В процесі підготовки курсової роботи студент повинен:

1. Самостійно виконувати курсову роботу з опорою на матеріали виробничих практик, методичне та інформаційне забезпечення.
2. Систематично відвідувати консультації.
3. Сприймати зауваження та оперативно виконувати методичні вказівки керівника.
4. Подати курсову роботу на перевірку **не пізніше ніж за три дні** до захисту.
5. Підготуватись до тестування, яке перевіряє самостійність виконання роботи.
6. Захистити роботу – пройти тестування.

Для успішного виконання курсової роботи студенту необхідно:

1. Ознайомитись з методичними вказівками до виконання курсової роботи.
2. Провести критичний аналіз нормативних документів та літературних джерел, які стосуються теми курсової роботи та особливостей функціонування підприємства, що розглядається.
3. Визначити структуру роботи у відповідності до викладених методичних рекомендацій (розділ 4).
4. Провести обробку фінансової зв'язності підприємства з наданням детальних пояснень щодо змісту кожного з показників, спираючись на результати вивчення теоретичного матеріалу та нормативно-правової бази. При цьому по всіх вхідних, проміжних та підсумкових показниках навести:
 - посилання щодо змісту показника на відповідні літературні джерела та Положення (стандарт) бухгалтерського обліку (для підприємств) або Інструкції про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України та Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України (для комерційних банків) з представленням конкретних номерів рахунків бухгалтерського обліку або номерів строк бухгалтерської звітності;
 - методику розрахунку відповідного показника згідно з вимогами нормативно-правової бази та літературних джерел.
5. Розрахувати наступні показники по періодах:
 - додана вартість та бруто-результат експлуатації інвестицій;
 - прибуток за капіталом;
 - нетто-результат експлуатації інвестицій;
 - загальна, чиста рентабельність та рентабельність за капіталом;
 - результат господарської діяльності;

- результат фінансової діяльності.
- 6. На основі розрахованих показників проаналізувати отримані результати та зробити ґрунтовані висновки щодо динаміки показників, та положення підприємства у матриці фінансової стратегії.
- 7. Розробити висновки та рекомендації з наведенням конкретних заходів щодо поліпшення становища підприємства.
- 8. Оформити курсову роботу з дотриманням вимог до оформлення науково-дослідних робіт (розділ 8).

4 СКЛАД КУРСОВОЇ РОБОТИ І СТРУКТУРА ПОЯСНЮВАЛЬНОЇ ЗАПИСКИ

Курсова робота включає комплект документації, до складу якої входять пояснювальна записка та фінансова звітність підприємства / банківської установи, яка є інформаційною базою дослідження. Склад фінансової звітності визначається згідно з вимогами даних методичних вказівок (розділ 1) та за узгодженням з керівником курсової роботи

Курсова робота повинна містити:

1) Вступну частину:

- титульний аркуш;
- завдання (згідно з розділами 2 і 3);
- зміст;
- вступ.

2) Основна частина:

- розділи курсової роботи;
- висновки;
- перелік посилань.
- додатки (звітність підприємства / банківської установи)
- оціночний лист.

5 ВИМОГИ ДО СКЛАДОВИХ ПОЯСНЮВАЛЬНОЇ ЗАПИСКИ

Титульний аркуш містить найменування вищого навчального закладу, кафедри, де виконана робота; прізвище, ім'я, по батькові автора; тема роботи з зазначенням назви підприємства, на основі даних якого виконана робота; шифр і найменування спеціальності; шифр групи; науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по батькові керівника роботи; місто і рік. Зразок титульного аркушу наведений у додатку А.

Завдання містить:

- повну назву підприємства / банківської установи, на основі даних якого виконується курсова робота;
- перелік звітності підприємства / банківської установи, яка є основою для проведення розрахунків;
- перелік показників, які необхідно визначити в курсовій роботі.

Зміст подають на початку роботи. Він містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів та підрозділів.

Вступ повинен містити стисле викладення актуальності теми, мету та задачі конкретної курсової роботи з урахуванням особливості функціонування досліджуваного підприємства чи банку, предмет та об'єкт дослідження, методи дослідження, стислий опис інформаційної бази курсової роботи.

Актуальність теми повинна бути обґрунтована з позицій сьогодення та стратегічних цілей підприємства, виходячи з фактичного фінансового стану підприємства.

Мета та задачі дослідження повинні бути сформульовані у відповідності до загальної мети та задач роботи (див. розділ 2) але з урахуванням особливостей функціонування підприємства, яке досліджується у даній курсовій роботі.

Основна частина роботи складається з розділів, підрозділів, пунктів, кожен розділ починають з нової сторінки. В кінці кожного розділу формулюють висновки із стислим викладенням наведених у розділі результатів. В розділах основної частини подають:

- 1) Огляд нормативно-правової бази за темою роботи, аналіз літературних джерел щодо змісту та методики розрахунку відповідних показників.
- 2) Виклад загальної методики і основних методів досліджень.
- 3) Проведені експериментальні дослідження з використанням обліково-статистичних даних підприємства.
- 4) Аналіз і узагальнення результатів досліджень.
- 5) Шляхи вирішення діагностованої проблеми та конкретні заходи для покращення позиції підприємства у матриці фінансової стратегії.
- 6) Обґрунтовують ефективність реалізації намічених заходів.

Задля покращення сприйняття результатів виконання курсової роботи основна частина роботи може містити таблиці, рисунки, що відображують отримані результати, динаміку зміни показників по періодах, тощо.

Висновки. Викладають найбільш важливі результати, одержані в курсовій роботі, формулюють висновки та рекомендації щодо використання здобутих результатів. В першому висновку оцінюють стан питання. Далі розкривають шляхи та методи вирішення проблеми, їх практичний аналіз, особливо наголошуючи на якісних та кількісних показниках здобутих результатів у порівнянні з фактично існуючими, викладають рекомендації щодо використання намічених заходів.

Перелік посилань. Перелік джерел, на які є посилання в основній частині, наводять з нової сторінки. Бібліографічні описи в переліку посилань подають у порядку, за яким вони вперше згадуються в тексті пояснювальної записки. Порядкові номери описів у переліку є посиланнями в тексті (приклад оформлення відомостей подано у додатку Б).

Додатки. За необхідністю до додатків доцільно включати допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття курсової роботи: допоміжні розрахунки; таблиці допоміжних цифрових даних; розрахунки економічного ефекту; супроводжуючі документи (звітність); ілюстрації допоміжного характеру.

Висовуючи ті чи інші пропозиції чи рекомендації з економічних та організаційних питань діяльності підприємства, студент має з'ясувати їх ефективність. Якщо мова йде про впровадження нових форм організації, системи управління, необхідно користуватися методами оцінки ефективності, які відомі у світовій практиці.

Оціночний лист (Додаток В), який засвідчує рівень відповідності роботи визначеним критеріям оцінки, результати індивідуального тестування та сукупний рейтинг студента з курсової роботи.

6 ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЗАХИСТУ (ТЕСТУВАННЯ)

- 1) Охарактеризуйте особливості функціонування підприємства, на базі даних якого проведене дослідження.
- 2) Розкрийте сутність методики використання матриці фінансової стратегії.
- 3) На прикладі звітності даного підприємства поясніть порядок розрахунку показника «Додана вартість».
- 4) На прикладі звітності даного підприємства поясніть порядок розрахунку показника «Брутто-результат експлуатації інвестицій».
- 5) На прикладі звітності даного підприємства поясніть порядок розрахунку показника «Прибуток за капіталом».
- 6) На прикладі звітності даного підприємства поясніть порядок розрахунку показника «Нетто-результат експлуатації інвестицій».
- 7) На прикладі звітності даного підприємства поясніть порядок розрахунку показника «Результат фінансової діяльності».
- 8) На прикладі звітності даного підприємства поясніть порядок розрахунку показника «Результат господарської діяльності».
- 9) На прикладі звітності даного підприємства поясніть порядок розрахунку показника «Фінансово-експлуатаційні потреби».
- 10) На прикладі звітності даного підприємства поясніть порядок розрахунку показника «Загальна рентабельність», «Чиста рентабельність», «Рентабельність за капіталом».
- 11) Охарактеризуйте позицію підприємства в матриці фінансової стратегії.
- 12) Вкажіть можливі напрямки руху підприємства по матриці фінансової стратегії та охарактеризуйте передумови такого руху.
- 13) Розкрийте сутність розроблених в роботі заходів щодо покращення фінансового становища підприємства.
- 14) Охарактеризуйте динаміку зміни основних розрахункових показників діяльності підприємства та поясніть причини відповідних змін.
- 15) Розтлумачте сутність отриманих значень рентабельності підприємства.
- 16) Поясніть, яка інформаційна та нормативна база використовувалась при підготовці курсової роботи.

7 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

7.1. Основна література:

1. Бланк И.А. Основы финансового менеджмента. / И.А. Бланк. – Т1. – К.: Ника-Центр, Эльга, 1999. – 586 с.
2. Бланк И.А. Основы финансового менеджмента. / И.А. Бланк. – Т2. – К.: Ника-Центр, Эльга, 1999. – 564 с.
3. Брігхем Є. Основы фінансового менеджменту/ Є. Брігхем. –К.: Молодь, 1997. – 1000с.
4. Финансовый менеджмент: теория и практика: Учебник / Под ред. Е.С. Стояновой. – 5-е изд., перераб. и доп. – М.: «Перспектива», 2000. – 656 с.
5. Єрмошкіна О.В. Фінансовий менеджмент. Робочий зошит студента до лекційних занять і самостійної роботи для студентів освітньо-професійної програми підготовки магістрів галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво» напряму підготовки 8.030508 - фінанси і кредит (за спеціалізованими програмами). / О.В. Єрмошкіна // Електронний ресурс [режим доступу]: CD-R «Комплекс методичного забезпечення дисципліни «Фінансовий менеджмент». - Дніпропетровськ: ДВНЗ «Національний гірничий університет», 2012. - 66 с.
6. Єрмошкіна О.В. Фінансовий менеджмент. Методичні рекомендації до практичних занять для студентів освітньо-професійної програми підготовки магістрів галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво» напряму підготовки 8.030508 - фінанси і кредит (за спеціалізованими програмами). / О.В. Єрмошкіна // Електронний ресурс [режим доступу]: CD-R «Комплекс методичного забезпечення дисципліни «Фінансовий менеджмент». - Дніпропетровськ: ДВНЗ «Національний гірничий університет», 2012. – 44 с.
7. Єрмошкіна О.В. Фінансовий менеджмент. Вихідні дані та методичні рекомендації з виконання розрахункових індивідуальних завдань для студентів освітньо-професійної програми підготовки магістрів галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво» напряму підготовки 8.030508 - фінанси і кредит (за спеціалізованими програмами). / О.В. Єрмошкіна // Електронний ресурс [режим доступу]: CD-R «Комплекс методичного забезпечення дисципліни «Фінансовий менеджмент». - Дніпропетровськ: ДВНЗ «Національний гірничий університет», 2012. - 47 с.
8. Єрмошкіна О.В. Фінансовий менеджмент. Вихідні дані та методичні рекомендації з виконання ситуаційних вправ для студентів освітньо-професійної програми підготовки магістрів галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво» напряму підготовки 8.030508 - фінанси і кредит (за спеціалізованими програмами). / О.В. Єрмошкіна // Електронний ресурс [режим доступу]: CD-R «Комплекс методичного забезпечення дисципліни «Фінансовий менеджмент». - Дніпропетровськ: ДВНЗ «Національний гірничий університет», 2012. - 18 с.

6.2. Додаткова література:

9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності” // Бібліотека “Все про бухгалтерський облік. Нормативні документи”, № 1.

10. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 2 “Баланс” // Бібліотека “Все про бухгалтерський облік. Нормативні документи”, № 1, С. 10-13.
 11. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 3 “Звіт про фінансові результати” // Бібліотека “Все про бухгалтерський облік. Нормативні документи”, № 1, С. 13-16.
 12. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 4 “Звіт про рух грошових коштів” // Бібліотека “Все про бухгалтерський облік. Нормативні документи”, № 1, С. 16-19.
 13. Положення про стандарт бухгалтерського обліку № 15 “Дохід” // Бібліотека “Все про бухгалтерський облік. Нормативні документи”, № 1, С. 49-51.
- Положення про стандарт бухгалтерського обліку № 16 “Витрати” // Бібліотека “Все про бухгалтерський облік. Нормативні документи”, № 1, С. 51-55.

8 ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.

Основними вимогами до викладу курсової роботи є: чіткість побудови, логічна послідовність викладу матеріалів, доказовість аргументації, точність формулювань, обґрунтованість висновків та пропозицій.

Курсова робота оформлюється як рукопис та подається у друкованому вигляді на аркушах формату А4 (210x297 мм).

Обсяг курсової роботи не повинен перевищувати 25-35 сторінок друкованого тексту.

Текст курсової роботи поділяють на розділи, підрозділи, пункти та підпункти.

Заголовки структурних частин роботи “Зміст”, “Вступ”, “Висновки” та інші друкують великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень їх розділяють крапкою. Заголовки пунктів маленькими літерами (крім перших великої) з абзацного відступу в розрядці в підбір до тексту. В кінці заголовка, надрукованого в підбір до тексту, ставиться крапка.

Відстань між заголовками (за виключенням заголовка пункту) та тексту повинна дорівнювати 3 – 4 інтервалам. Кожну структурну частину роботи треба починати з нової сторінки.

Нумерація сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, малюнків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №.

Першою сторінкою курсової роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок курсової роботи. На титульному аркуші № сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Зміст, вступ, висновки, список використаних джерел не нумерують. Номер розділу ставлять після слова “Розділ”, після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номеру розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці

номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: "2.3." (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу.

Пункти нумерують у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з номерів розділу, підрозділу, пункту, між якими ставлять крапку. В кінці номера повинна стояти крапка, наприклад: "2.3.1." (перший пункт третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок пункту. Пункт може не мати заголовка.

Підпункти нумерують у межах кожного пункту за такими ж правилами, як пункти.

Ілюстрації (схеми, графіки, креслення) і таблиці необхідно подавати в роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації і таблиці, які розміщені на окремих сторінках роботи, включають до загальної нумерації сторінок.

Ілюстрації позначають словом "рис." і нумерують послідовно в межах розділу, за виключенням ілюстрацій, поданих у додатках.

Номер ілюстрації складається з номеру розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставлять крапку.

Наприклад :

Рис. 1.2. (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назва і пояснювальний текст. Підписи розміщують послідовно під ілюстрацією.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. В правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис "Таблиця" із зазначенням її номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: "Таблиця 1.2" (друга таблиця першого розділу).

При переносі частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово "Таблиця" і номер її вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова "Продовження табл." і вказують номер таблиці, наприклад: "Продовження табл. 1.2".

Формули в роботі нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Нумери формул пишуть біля правого берега аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (3.1) (перша формула третього розділу).

Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею і друкують симетрично до тексту. Назву і слово "Таблиця" починають з великої літери. Назву не підкреслюють.

Заголовки граф таблиці повинні починатися з великих літер, підзаголовки – з маленьких, якщо вони складають одне речення із заголовком, і з великих, якщо вони є самостійними. Висота рядків повинна бути не меншою 8 мм. Графу з порядковими номерами рядків до таблиці включати не треба.

Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті таким чином, щоб її можна було читати без повороту переплетеного блоку курсової роботи або з поворотом за годинниковою стрілкою.

Якщо текст, який повторюється в графі таблиці, складається з одного слова, його можна замінити лапками; якщо з двох або більше слів, то при першому повторенні його

заміняють словами “Те ж”, а далі лапками. Ставити лапки замість цифр, знаків, математичних і хімічних символів, які повторюються не слід. Якщо цифрові або інші дані в якому-небудь рядку таблиці не подають, то в ньому ставлять прочерк.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів треба подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони дані у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнта треба подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова “де” без двокрапки.

Рівняння і формули треба виділяти з тексту вільними рядками. Вище і нижче формули потрібно залишити не менш одного вільного рядка.

Під час написання курсової роботи автор повинен давати посилання на джерела, матеріали або окремі результати на ідеях і висновках яких розробляються проблеми, задачі, питання, вивченню яких присвячена робота. Посилатися слід на останні видання публікацій.

Якщо використовують відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на яке дано посилання в курсовій роботі.

Посилання в тексті курсової роботи на джерела слід розпочати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, “...у працях [1-7]...”

Список використаних джерел слід розміщувати в порядку згадування джерел у тексті за їх наскрізною нумерацією.

Відомості про джерела, які включені до списку, необхідно давати згідно з вимогами державного стандарту з обов'язковим наведенням назв праць, (Приклад оформлення відомостей подано у додатку Б).

Додатки оформляють як продовження курсової роботи на наступних її сторінках. Кожний такий додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово “Додаток ___” і велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад, додаток А, додаток Б і т.д. Один додаток позначається як додаток А.

Ілюстрації, таблиці і формули, які розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: рис. Д.1.2 (другий рисунок першого розділу додатка Д); формула (А.1) – перша формула додатка А.

Курсову роботу підписує студент і проставляє дату виконання.

9 ОЦІНЮВАННЯ ТА ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Виконана курсова робота повинна бути здана на кафедру економічного аналізу і фінансів не пізніше ніж три дні до захисту, де вона реєструється і передається керівникові для перевірки.

Захист курсової роботи проходить у відповідності до графіка у формі тестування знань студента за матеріалами курсової роботи.

Оцінка курсової роботи проводиться за двома напрямками:

- діагностика відповідності виконання завдання висунутим вимогам, темі та завданню, яка здійснюється викладачем за відповідними критеріями оцінки;
- перевірка самостійності виконання курсової роботи, яка проводиться у формі тестування знань студента за матеріалами курсової роботи.

Тестування відбувається шляхом складання індивідуального тест-завдання який містить 20 тестових питань (тести багатоваріантного вибору, відкриті тести).

До основних критеріїв оцінки курсавої роботи відносяться:

- відповідність темі та завданню;
- відповідність розрахунків існуючим методикам та порядку встановлення обсягів відповідних показників;
- повнота структури розрахунків (постановка задачі, розрахункова схема, рішення, оцінка рішення);
- обґрунтування рішень та пропозицій відповідними розрахунками;
- органічний зв'язок текстової частини з графічною;
- наявність посилань на джерела інформації;
- використання прикладних пакетів комп'ютерних програм;
- оформлення роботи відповідно до чинних стандартів;
- загальна та професійна грамотність, лаконізм і логічна послідовність викладу матеріалу;
- своєчасність здачі роботи на перевірку
- самостійність виконання (діагностується при захисті).

Критерії оцінки курсової роботи наведені у таблиці 9.1.

Розрахунок сукупного балу за курсовою роботою проводиться за формулою 9.1.

$$R_{\text{кр}} = M_i \gamma_j \quad (9.1)$$

Бали проставляються у оціночні листи, які разом захищеними курсовими роботами зберігаються на кафедрі економічного аналізу та фінансів.

Якщо курсову роботу виконано невірно з серйозними недоліками або з незадовільним рівнем самостійності, вона повертається (відповідно до оціночного листа). При наступній подачі на кафедру переробленої курсової роботи до неї має бути додано попередній оціночний лист, згідно до якого слід провести доопрацювання курсової роботи.

Таблиця 9.1

Оцінка курсової роботи

Критерій	Кількість балів	Питома вага (γ)	Максимальний бал (M_i)			
			40 (відмінно)	35 (добре)	30 (задовільно)	25 (незадовільно)
1. Діагностика відповідності виконання завдання		0,4	16,0	14,0	12,0	10
Відповідність темі та завданню		0,12	Відповідає	Відповідає	Відповідає частково	Не відповідає
Відповідність розрахунків існуючим методикам		0,08	Відповідає	Відповідає	Відповідає частково	Не відповідає
Повнота структури розрахунків та обґрунтування рішень		0,04	Повна з обґрунтуванням результатів	Не наведене обґрунтування окремих висновків	Результати та їх обґрунтування викладені частково	Неповністю, обґрунтування відсутнє
Своєчасність здачі		0,04	Своєчасно	Своєчасно	Несвоєчасно	Несвоєчасно
Наявність посилань на джерела інформації		0,04	Маються	Мається з деякими зауваженнями	Частково, є значні зауваження	Немає
Зв'язок текстової частини з графічною		0,03	Мається	Мається з деякими зауваженнями	Частково, є значні зауваження	Немає
Відповідність оформлення вимогам		0,02	Відповідає повністю	Маються деякі зауваження	Маються значні зауваження	Не відповідає
Логічна послідовність викладу матеріалу		0,02	Матеріал викладений логічно	Маються деякі зауваження	Маються значні зауваження	Немає логічного зв'язку
Використання ППП		0,01	+	+	+	-
2. Оцінка самостійності виконання		0,6	24,0	21,0	18,0	15,0

ДОДАТОК А

Зразки титульного листа та постановки задачі курсової роботи

**Міністерство освіти і науки України
НАЦІОНАЛЬНИЙ ГІРНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра економічного аналізу і фінансів**

**КУРСОВА РОБОТА
з дисципліни *“Фінансовий менеджмент”***

**“ВИЗНАЧЕННЯ НАПРЯМКІВ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА
НА ОСНОВІ АНАЛІЗУ ПОЗИЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА
У МАТРИЦІ ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЇ ”**

Виконавець _____ В.О. Дорожкін,
студент групи ЕФ_м-__-__-__

Керівник _____ О.В. Єрмошкіна,
проф, д.е.н.

Дніпропетровськ
20__

Постановка задачі

Назва підприємства: ВАТ «Нижньодніпровський трубопрокатний завод».

Звітність підприємства:

- форма № 1 „Баланс” на 01.01.20__ р. (Додаток А),
- форма № 1 „Баланс” на 01.01.20__ р. (Додаток Б),
- форма № 1 „Баланс” на 01.01.20__ р. (Додаток В),
- форма № 2 „Звіт про фінансові результати” за 20__ р. (Додаток Д),
- форма № 2 „Звіт про фінансові результати” за 20__ р. (Додаток Е),
- форма № 2 „Звіт про фінансові результати” за 20__ р. (Додаток Ж),
- форма № 3 „Звіт про рух грошових коштів” за 20__ р. (Додаток К)
- форма № 3 „Звіт про рух грошових коштів” за 20__ р. (Додаток Л)
- форма № 3 „Звіт про рух грошових коштів” за 20__ р. (Додаток М)

Показники, які необхідно визначити в курсовій роботі:

- додана вартість;
- бруто-результат експлуатації інвестицій;
- прибуток за капіталом;
- нетто-результат експлуатації інвестицій;
- результат господарської діяльності;
- результат фінансової діяльності;
- результат фінансово-господарської діяльності.

Завдання видав

О.В. Єрмошкіна

Завдання прийняв
до виконання

В.О. Дорожкін

Дата видачі завдання: 03.09.20__ р.

ДОДАТОК Б

Правила оформлення бібліографічного списку (перелік посилань)

Закони, укази, постанови і т.п.

1. Конституція України. – К.: Юрид. літ-ра, 1996. – 50 с.
2. Указ Президента України № 522/97 від 11.10.97 "Про надання Державній гірничій академії України статусу національної" // Урядовий кур'єр. – 1997. – № 109–110. – С. 7.
3. Закон України № 283/97-ВР "Про оподаткування прибутку підприємств" // Баланс. – 1998. – № 1. – С. 3 – 46.
4. Постанова Кабінету Міністрів України № 432 від 05.05.97 "Про затвердження Класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр" // Урядовий кур'єр. – 1997. – № 109 –110. – С. 9.
5. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2002 р. № 86-р "Про реорганізацію Національної гірничої академії у Національний гірничий університет" // Урядовий кур'єр. – 2002. – № 32 – 33. – С. 10.

Книги

6. Переходные процессы в системах электроснабжения: Учебник для вузов. 3-е изд., перераб. и доп. / Г.Г. Пивняк, В.М. Винославский, А.Я. Рибалко, Л.И. Несен / Под редакцией академика НАН Украины Г.Г. Пивняка. – М.: Энергоиздат, 2003.- 548 с.
7. Основи економічної теорії / С.В. Мочерний, С.А. Єрохін, Л.О. Канищенко та ін. – К.: Академія, 1997. – 463 с.
8. Салов В.О. Основи педагогіки вищої школи: Навчальний посібник. – Дніпропетровськ: Національний гірничий університет, 2002. – 204 с.
9. Бусигін Б.С., Коротенко Г.М., Коротенко Л.М. Прикладна інформатика: Підручник для студентів комп'ютерних спеціальностей. – Дніпропетровськ: Національний гірничий університет, 2004.- 559 с.

Статті в журналах або газетах:

10. Пивняк Г.Г., Салов В.О. Роль комісій Науково-методичної ради МОН у впровадженні кредитно-модульної системи організації навчального процесу // Освіта України. – 2005. – 15 лютого. – с. 10.
11. Пивняк Г.Г., Салов В.О. Визначення та реалізація механізмів підвищення якості вищої освіти // Науковий вісник Національної гірничої академії України. – 2005. – № 4. – С. 3 – 5.

Продовження додатку Б

Статті у наукових збірниках:

12. Pivniak G., Pilov P. Technology of development state standards of tertiary education in Ukraine // 27 Symposium "Ingenieurpadagogik '98". – Moskow, Russia, 1998. – P. 87–90 (MADI).

Дисертації

13. Кузьменко О.М. Геомеханічне обґрунтування технології підземних гірничих робіт у динамічних полях напружень породного масиву: Дис. д-ра техн. наук: 05.15.02, 05.02.11. – Захищена 10.05.96; Затверд. 17.09.96; – Дніпропетровськ, 1996. – 386 с.

Авторські свідоцтва

14. А.с. 1041941 СССР, МКИ G01-R19/00, ил. Способ измерения вихревого тока в ферромагнитном теле / В.А. Салов (СССР). – №3401114/18; Заявлено 26.02.82; Опубл. 15.05.83, Бюл. № 6.

Стандарти

15. ГОСТ 7.1-84. Библиографическое описание документа. Общие требования и правила составления. – Взамен ГОСТ 7.1- 76; Введ. 01.01.86. – М.: Изд-во стандартов, 1986. – 70 с.
16. ДСТУ 3008-95. Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення

Методичні матеріали

17. Рекомендації до акредитації спеціальностей / А.А. Жолоб, С.М. Куваєв, В.В. Панченко, В.Л. Петренко, В.О. Салов. – Дніпропетровськ: Національний гірничий університет, 2004.– 150 с.

Електронні документи в Internet

18. Национальная электронная библиотека (Електрон. ресурс) / Спосіб доступу: URL: <http://www.nns.ru/sources/index/html>. – Загол. з екрана.
19. Автореферати дисертацій: електронна наукова бібліотека НБУВ (Електрон. ресурс) / Спосіб доступу: URL: <http://www.nbuv.gov.ua/eb/>. – Загол. з екрана.
20. Энциклопедия библиотечного дела. WEB-сайт (Электронн. ресурс) / Спосіб доступу: [URL:http://www.wwcsu.edu/library/odlis.html#A](http://www.wwcsu.edu/library/odlis.html#A).

ДОДАТОК В

Оціночний лист до курсової роботи з дисципліни «Фінансовий менеджмент»

Прізвище, ім'я, по-батькові студента _____

Група _____

Назва підприємства (бази дослідження) _____

Термін подачі роботи на перевірку (поставляється викладачем) _____

Оцінка курсової роботи

Критерії оцінки	Питома вага (γ)	Значення критерію	Розрахунковий бал
1. Діагностика відповідності виконання завдання	0,4		
Відповідність темі та завданню	0,12		
Відповідність розрахунків існуючим методикам	0,08		
Повнота структури розрахунків та обґрунтування рішень	0,04		
Своєчасність здачі	0,04		
Наявність посилань на джерела інформації	0,04		
Зв'язок текстової частини з графічною	0,03		
Відповідність оформлення вимогам	0,02		
Логічна послідовність викладу матеріалу	0,02		
Використання ППП	0,01		
2. Оцінка самостійності виконання	0,6		
3. Підсумковий рейтинг	1,0		

Відповідь на тестові питання з оцінки самостійності виконання завдання є невід'ємною частиною оціночного листу.

Завдання перевірів _____

Єрмошкіна О.В.

Укладач:

Єрмошкіна Олена Вячеславівна

ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ.

ВИХІДНІ ДАННІ ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ до виконання курсової роботи

для студентів

*освітньо-професійної програми підготовки магістрів
галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво»
напряму підготовки 8.03050801 - фінанси і кредит
(за спеціалізованими магістерськими програмами)*

*освітньо-професійної програми підготовки спеціалістів
галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво»
напряму підготовки 7.03050801 - фінанси і кредит
(за спеціалізованими програмами)*

Редакційно-видавничий комплекс

Редактор

Підписано до друку: 11. Формат
Папір Pollux. Різографія. Умовн. друк.арк.
Обл.-вид. арк. Тираж прим. Зам.

ДВНЗ «Національний гірничий університет»
49027, м. Дніпропетровськ, просп. К.Маркса, 19